

PERSBERICHT
Woensdag 28 maart 2023

Natuur en stikstof:

milieuorganisatie eist aanpak piekbelasters

Vereniging Leefmilieu is 40 nieuwe procedures gestart in vier provincies: Overijssel, Gelderland, Brabant en Limburg. Gevraagd wordt om intrekken van de stikstofvergunning van 40 piekbelasters. De organisaties eisen dat werk wordt gemaakt van het Remkes-advies dat in 2022 adviseerde om 500 piekbelasters binnen 1 jaar te laten stoppen.

Inmiddels zijn nu al bijna vier jaar verstreken sinds de Raad van State uitspraak van 29 mei 2019 zonder dat noodzakelijke maatregelen zijn genomen om de stikstofemissies aan te pakken.

Sommige bedrijven zullen gebruik maken van de uitkoopregeling van minister Van der Wal. De milieu-organisaties sluiten uit dat alle noodzakelijke reductie kan worden bereikt enkel op basis van vrijwilligheid. Het kabinet blijft ondertussen treuzelen met de aanwijzing van de top 500-piekbelasters. Daarom hebben de milieu-organisaties zelf onderzoek gedaan naar de piekbelasters. Op basis van openbare registraties zijn de stikstofdepositie van 19.000 agrarische bedrijven doorgerekend.

Van de bedrijven die geen gebruik maken van de uitkoopregeling zal de vergunning moeten worden ingenomen. Het innemen van vergunningen van piekbelasters is zowel de snelste, goedkoopste, meest effectieve en meest eenvoudige manier om serieuze emissiereductie te realiseren.

- De snelste manier

Het intrekken van vergunningen is de snelste manier om de emissies aan te pakken. Artikel 5.4 Wet natuurbescherming geeft de provincie de bevoegdheid om vergunningen in te trekken. In bepaalde gevallen is het zelfs verplicht om de vergunning in te trekken. De provincie kan eenzijdig besluiten om de vergunning in te trekken, en de termijn bepalen waarbinnen het bedrijf de activiteiten moet staken. De provincie is niet afhankelijk van onderhandelingen met de ondernemer. Dat maakt het de snelste manier om emissies aan te pakken.¹

¹ Als de provincie vergunningen gaat intrekken gelden zorgvuldigheidseisen. De provincie moet kunnen uitleggen op basis van welke criteria vergunningen worden ingetrokken. Daarbij zal een regeling moeten bestaan om compensatie te geven voor gederfde investeringen. Vergunninghouder zullen onvermijdelijk in beroep gaan tegen het intrekken van vergunningen. Hoe eerder hoe beter omdat dan snel duidelijk wordt aan welke eisen de provincie moet voldoen om voor de rechter houdbare intrekkingbesluiten te nemen.

- De goedkoopste manier

Het innemen van vergunningen is veel goedkoper dan uitkopen. Bij uitkoop wordt het gehele bedrijf gekocht tegen de vervangingswaarde. De bij uitkoop te betalen prijs is altijd hoger dan de te betalen compensatie indien de vergunning wordt ingetrokken en de bedrijfslocatie en bijbehorende gronden eigendom blijven van de ondernemer. Bij het innemen van de vergunning zal enkel compensatie moeten worden geboden voor gedeelde investeringen. Het kabinet is verplicht zuinig om te gaan met het geld van de belastingbetaler. Daarbij komt: gemiddeld zijn de betrokken ondernemers miljonair.²

- De effectiefste manier

Het geheel opheffen van stikstofbronnen is de meest zekere manier om emissies op te heffen. Veel milieutechnieken en stalinnovaties zijn onzeker. De rechter heeft moeten vaststellen dat veel milieutechnieken in de veehouderij slecht werken en daarom voorlopig niet meer toegepast mogen worden. Het toezicht door de provincie op het functioneren van de milieutechnieken is erg zwak. Het volledig wegnemen van emissiebronnen is de meest effectieve manier om stikstofemissies te verminderen.

- De eenvoudigste manier

Het intrekken van vergunningen kan eenzijdig worden opgelegd door de provincie. Dat maakt het de eenvoudigste manier om emissies aan te pakken. Zodra de provincie een zorgvuldig intrekingsbeleid heeft opgesteld dat stand houdt bij de rechter is het intrekken van vergunningen de eenvoudigste manier om emissiebronnen aan te pakken.

- Vergunningen zijn geen eigendom

De Hoge Raad heeft al in 2001 vastgesteld dat vergunningen geen eigendom zijn van de vergunninghouder. De Hoge Raad noemt ook dat de overheid verplicht kan zijn om verleende toestemmingen te beperken of in te nemen. Hierbij gelden uiteraard wel zorgvuldigheidseisen. Zie uitspraak Hoge Raad, 16 november 2001, *ECLI:NL:HR:2001:AD5493*³.

Vereniging Leefmilieu verklaart zich bereid om in overleg te treden met de provincies en bedrijfsorganisaties om een effectief en rechtvaardig intrekingsbeleid op te stellen.

- Provincies aan zet

De provinciebesturen zijn verplicht om binnen 16 weken besluiten te nemen op de 40 verzoeken. Als niet binnen 16 weken besluiten nemen dan kunnen de organisaties naar de rechter stappen om de provincies besluiten op de verzoeken om intrekking te laten nemen.

Mr. Valentijn Wösten, juridisch raadsman van de vereniging:

"Het kost veel tijd om een intrekingsbeleid opgesteld te krijgen dat bij de rechter stand houdt. Elke dag die niet wordt benut voor het opstellen van een beleid om vergunningen in te trekken is een verloren dag. Elke dag die ongebruikt voorbij gaat maakt de maatschappelijke en ecologische schade nog erger dan die nu al is."

² <https://www.agrimatie.nl/ThemaResultaat.aspx?subpubID=2232&themaID=2265&indicatorID=2009>

³ <https://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:HR:2001:AD5493>

citaat uit de conclusie: "dat het in beginsel niet ongerechtvaardigd is om de kosten verbonden aan maatregelen ter beperking van schade aan het milieu en andere maatschappelijke belangen voor rekening te laten van de bedrijven die die schade veroorzaken"